S E J M   C Z T E R O L E T N I.

Mowy zawarte w tomie III. 1788-1792.

Rok 1788.

~~xxxBernowiczxMichałxxnrxx28xdxx2xXxx~~

1. Jordan Jan. Głos... 2.XI. nr. 6.
2. Karśnicki Ludwik, Głos...3.XI. nr.4.
3. Krasiński Jan, Mowa... 10.XII. nr. 7.
4. Mniszech Michał Wandalin, Głos... 27.X. nr 3.
5. Suchodolski Wojciech, Mowa... 11.XI. nr. 5.
6. Stanisław August, Mowa... 7.X. nr. 2.

Rok 1789.

1. Bernowicz Michał, Mowa... 2.X. nr.28.
2. Butrymowicz Mateusz, Głos...7.III. nr.16.
3. Czacki Michał, Mowa... 26.II. nr.12.
4. Krasiński Adam bp., Głos...18.VIII. nr.25.
5. Kublicki Stanisław,Przymówienie się...16.IV. nr. 21.
6. " " " ...28.IX. nr. 27.
7 " " " ...15.XII.nr. 30
8. Mniszech Michał Wandalin, Głos...29.I. nr. 10.
9. Morski Onufry, Głos... 3.VIII. i 6.VIII. nr. 24.
10. Moszyński Fryderyk Józef, Głos... 9.III. nr. 17.
11. Potocki Ignacy,Głos... 10.XII. nr. 29.
12. Radziszewski Michał, Głos...26.II. nr. 13
13. Rożnowski Antoni, Głos...17.III. nr. 18.
14. Stanisław August, Głos...7.IX. nr. 26.
15. Strasz Michał, Głos... 3.IV. nr. 20.
16. Suchodolski Wojciech, Mowa... 5.VI. nr. 22.
17. " " ,Mowa...17.VII. nr. 23.

~~18. Świętosławski Wojciech, G~~

ł

18. Swiętosławski Wojciech, Głos... 3.III. nr. 15.

19. Szembek Krzysztof bp., Głos...19.I. nr. 9.

20. " " " , Głos... 27.II. nr. 14.

21. Walicki Bazyli, Mowa...8.I. nr. 8.

22. Wawrzecki Tomasz, Głos...20.II.nr.11.

23. Zeleński,Franciszek, Mowa...26.III.nr.19.

Rok 1790.

1. Dłuski Sebastyan, Głos...2.IV. nr.1.

2. Kościałkowski Tadeusz, Mowa...26.IV. nr.32.

3. Krasiński Adam bp., Mowa...7.V. nr.33.

4. Mostowski Tadeusz, Podziękowanie...13.XII.nr.36.

5. Pągowski Józef, Mowa...20.XII. nr. 35.

6. Rzyszczewski Adam,mGłos...10.V. nr.34.

7. Wybranowski Ignacy, Mowa...30.III. nr.31.

Rok 1791.

1. Chojecki Jan, Głos... 15.IX. nr. 41.

2. Czacki Michał, Głos... 24.XI. nr.47.

3. Dłuski Tomasz, Mowa...20.I. nr.37.

4. Hryniewiecki Kajetan, Mowa...14.XI. nr.45.

5. Moszyński Fryderyk Józef, Głos...23.IX. nr.43

6. " " " , Głos...26.IX.nr.44.

7. Sokołowski Serafin, Odwołanie się...4.IV. 38.

8. Stanisław August, Głos... 18.XII. nr. 48

9. Suchorzewski Jan, Głos... 3.V. nr.40

10. Swiętosławski Wojciech, Głos...15.IX. nr.42.

11. Witosławski Józef, Głos... 22.XI. nr 46.

12. Zakrzewski Ignacy, Mowa...3.V. nr.39.

Rok 1792.

1. ~~Stanisław August, Głosy... 27.I. 49.~~

GŁOS 18

JASNIE WIELMOZNEGO JMCI PANA ANTONIEGO ROZNOWSKIEGO PISARZA ZIEMSKIEGO I POSŁA WDZTWA GNIEZNINSKIEGO NA SESSYI SEYMOWEY

Dnia 17. Miesiąca Marca Roku 1789.

MIANY.

NAYIASNIEYSZY KROLU PANIE MOY MIŁOSCIWY!
PRZESW: SKONFEDEROWANEY RZPLITEY STANY!

Winionym spodziewam się nie będę, że odbiegaiąc od materyi Podatku, w inney okoliczności mówić przedsiębiorę. Taić bowiem to i w sobie ukrywać, co kilkokrotnie Obrady nasze (wstrzymuiąc nawet rozpoczęte materye) w zamięszanie wprawiało, i Publiczności trwozliwość, a może naygorsze skutki przynieśćby mogło, gdy znam, iżby było naymocnieyszym występkiem; dla tego Nayiaśnieyszy PANIE! i Prześwietne Skonfederowaney Rzeplitey STANY, milczeć na moment nie mogę, owszem donieść publicznie Nayiaśnieyszym Seymuiącym STANOM znam nieodbitym obowiązkiem. Nikt wszakże tych doniesień, iakie do STANOW Nayiaśnieyszey Rzeczypospolitey względem buntów Chłopów Ukrainskich, tak dawniey, iako i na dniu wczorayszym, przez Jaśnie Wielmożnego Kijowskiego doniesione były, bez należnego pokuszenia nieprzyimował; bo niedawne przez tę zuchwałą roziuszonego Chłopstwa rękę z wylewem nieobżałowanym krwi współ Braci naszych uskutecznione okropne przykłady, oboiętnemi na naymnieysze ich kroki nie tylko czynić nas nie mogły, ale owszem do zapobieżenia pierwszym początkom iak nayskwapliwiey koniecznie powodowały. Y gdy Nayiaśnieysze Rzeczypospolitey Skonfederowane STANY! na pierwszy odgłos takowego do Rokoszu podobieństwa, iuż z swey strony przez zalecenie Kommissyi Woyskowey, ażeby ta posunięciem w tamte okolice niektórych Regimentów i Pułków pilne na obroty Chłopskie dała baczenie dosyć uczyniły, należy również, ażeby niektórzy Obywatele Woiewództw Ukraińskich (bo do wszystkich ta niesprawiedliwość, o którey powiem, ściągać się

A nie

niemoże) pamiętaiąc, iż tylko los Opatrzności ich urodzenie w ludzkości rozróżnił, Poddanym swoim (w których sercach równe iako i w naszych są niesprawiedliwości czucia) do niechęci, a zatym do ostatniey rozpaczy niedawali powodu. Ze zaś ten czynią, niewiem, czyli nawet cały Rzeczypospolitey, gdyby iakowe okropne ztąd wyniknąć miały skutki, niepowinniby zostawać w odpowiedzi. W chęci bowiem prędkiego ratunku Oyczyzny na pierwsze iey potrzeby, ustanowiliśmy Protunkowy drugiego Podymnego, na raz ieden Podatek, aleśmy przytym maiąc wzgląd na nędzę ubogiego naszego Ludu, który aż do czasu teraźnieyszego Seymu cały ciężar podatkowania znosił, z własnych naszych maiątkow tę Ofiarę nieść oświadczyli, i do tey powinności Prawem iednomyślnie ustanowionym obowiązaliśmy się. Mimo iednak wyrazu tego Prawa, niektórzy, iakom powiedział, Obywatele Woiewodztw Ukraińskich, ochraniaiąc swoich maiątków, ten Protunkowy, iak mam z pewney od Obywatelow tamtych Woiewodztw sprawiedliwość kochaiących wiadomości, na Poddanych całkiem, a nawet podobno podług swoiego upodobania (bo Chłopek niewiadomy Prawa, tyle dać musi, wiele mu każą) wkładaią swoich. Ci zaś biedni Ludzie od innych Sąsiedzkich (których Panowie sprawiedliwi tym nowym nieuciskaią Podatkiem) będąc uwiadomieni Gospodarzy, że ich do tey składki Prawo nieobowiązało, w sprawiedliwe wpadaią poruszenie, z tego w rozpacz, a daley wypowiadaiąc nielitościwym swoim Panom posłuszeństwo odgrażać zdaią się. Ten to iest powod Nayiaśnieyszy PANIE! i Prześwietne Skonfederowaney Rzeczypospolitey STANY, do głoszoney Chłopów z niektórych Osad Ukraińskich zuchwałości; ten gdy zostanie przez roztropne i sprawiedliwe Nayiaśnieyszych STANOW Seymuiących rozrządzenie uchylony, spokoyniey zapewne na potym, bez trwożących nas wiadomości, kończyć nasze Obrady będziemy mogli. Do czego, ieżeli się zdawać będzie Nayiaśnieyszym STANOM, takowy środek podaię: Niechby Jaśnie Wielmożny Jaśnie Oświecony Marszałkowie z woli powszechney tego Seymu uczynili iak nayprędsze przez Uniwersały po Woiewodztwach przez Parafie obwieszczenie: iż ten Podatek tym-czasowy drugiego Podymnego, nie przez Poddanych, lecz przez samych Dziedziców i Possessorów, iakieykolwiek natury Dóbr, powinien bydź opłacany; i że wymagaiący Dziedzic lub Possessor opłacania od Poddanych drugiego Podymnego, zapozwany na czyiążkolwiek Instancyą do Kommissyi Skarbowey, za dowiedzeniem, odpadnie *ab Activitate*, i Delatorowi trzy tysiące grzywien zapłaci. Dopełniemy obowiązków zwierzchniey władzy w zachowaniu sprawiedliwości przyzwoitey, oddalemy okropne zamachy, i ten Lud Rolniczy łagodnością oświadczoną w swoich utrzymamy siedliskach. Jeżeli więc wynaleziony przezemnie sposób dogodnym zdawać się będzie Nayiaśnieyszym STANOM, upraszałbym JW. Marszałka Seymowego o zapytanie się? czyli iest zgoda powszechna na wydanie po Woiewodztwach Uniwersałów, albo nie?

SEJM
CZTEROLETNI
Mowy Ustawy
i Pisma

3

1788-91